

Utreda

Planera utredning

Vad ska utredas?

Planeringen utgår från det som är anledning till att utredningen har inletts. Använd de övergripande frågorna som ett stöd för att identifiera vilka sidor i triangeln som kan vara aktuella för utredningen. Därefter bedömer du vilka behovsområden och delområden som är relevanta för utredningen om barnet.

Övergripande frågor

- Bedömer du att det finns behov av information om svårigheter eller resurser i familj och miljö?
- Bedömer du att det finns behov av information om svårigheter eller resurser avseende barnets utveckling?
- Bedömer du att det finns behov av information svårigheter eller resurser avseende föräldrarnas förmåga?

Specifika frågor

De specifika frågorna visar det som utredningen omfattar och ska hjälpa till att fokusera på vad som ska klargöras i utredningen. Frågorna behöver vara tydliga för att underlätta insamling av information. Följande exempel kan vara en hjälp:

- Hur påverkas barnet av ... ?
- Vad är orsaken till ... ?
- På vilket sätt kan ... ?
- I vilka situationer ... ?
- Vem kan hjälpa barnet ... ?

Hur ska svaren hittas?

Vilka källor är relevant för att använda utreda det specifika barnets situation? Hur ska informationen inhämtas (samtal/möten, skriftligt utlåtande, konsultation etc)? Finns det standardiserade bedömningsmetoder som är adekvata för den utredning som ska genomföras?

Dokumentationsstöd för Planera utredning

I BBIC finns ett dokumentationsstöd för planera utredningsfasen. Det kallas *Utredningsplan*.

Utredningsplan

Utredningsplanen ska ange hur planeringen har gått till och vilka som har varit delaktiga. Det är viktigt att det framkommer om arbetet har varit gemensamt eller om familjen inte har velat delta, så att det framförallt är socialtjänsten som formulerat planeringen.

Utredningsplanen innehåller också de frågor som utredningen behöver besvara.

Slutligen ska planen innehålla den faktiska planeringen av vilken information som ska hämtas in för att kunna besvara frågorna: vilka personer ska kontaktas och i vilket syfte. I den mån det är möjligt kan man ange när olika kontakter ska ske. Det kan under utredningens gång tillkomma frågor som medför att utredningsplanen behöver revideras.

I BBIC:s dokumentationsstöd för utredningsplanering finns triangeln med som bild. Det är för att underlätta för handläggaren i samtalet med familjen om utredningsplaneringen.

Följa upp placering

Skala för att mäta förändring

Oavsett vilken metod som väljs för att mäta måluppfyllelse så kan nedanstående skala användas. Den går ut på att värdera om det har skett en positiv eller negativ förändring eller om situationen är oförändrad, jämfört med tidigare uppsatta mål och eventuella delmål. Skalan har fyra steg:

- Positiv förändring och målet uppfyllt
- Positiv förändring men målet inte uppfyllt
- Ingen förändring
- Negativ förändring

Med dessa fyra kategorier blir det möjligt att analysera hur väl de individuella målen uppnås och vilken riktning förändringen har oavsett om målen uppfylls.

Dokumentationsstöd för Följa upp placering

BBIC erbjuder följande dokumentationsstöd för att följa upp placeringar:

- Uppföljning av vård
- Övervägande
- Omprovning
- Uppföljning av ett barns situation

Uppföljning av vård

Handläggaren har under uppföljningen av vården samlat in uppgifter om både barnets situation och om hur eventuella särskilda insatser fungerar. Det finns inga krav på att uppföljning av vård måste bli ett eget dokument. BBIC erbjuder stöd för sammanställningar av uppföljningen i form av Uppföljning av vård.

Uppföljning av vård beskriver samlat hur insatsen har följts upp och hur socialtjänstens kontakt med barnet har sett ut. Uppföljningen utgår från målen i genomförandeplanen. De mål som är fastställda i genomförandeplanen ska återfinnas i uppföljningen. Stegen mål – resultat – nya mål återfinns i dokumentationsstödet rubriker.

- *Mål* – Samma mål som finns i den senaste versionen av genomförandeplanen; dessa ska alltså inte formuleras på nytt utan enbart föras över till uppföljningen.
- *Resultat* – Här anges hur insatserna har fungerat och i vilken omfattning man har uppnått mål och eventuella delmål inom området. Här används skalan för att mäta förändring. Genom att dokumentera måluppfyllelsen utifrån skalan möjliggörs systematisk uppföljning av insatsers nytta.
- *Mål för kommande period* – Här anges vad som återstår att göra. Dessa mål förs över till en reviderad genomförandeplan.

Om helt nya behov identifieras i samband med uppföljningen kan en ny utredning behöva inledas. I andra fall kan dessa nya behov vara anledning till att förändra insatserna, vilket kräver beslut. I dessa fall eller om insatsen helt ska avslutas, kan Uppföljning av vård fungera som beslutsunderlag.

Övervägande

Dokumentationsstödet *Övervägande* används både för vård enligt 4 kap. 1 § SoL och för vård enligt 2 § LVU, de så kallade miljöfallen (6 kap. 8 § SoL och 13 § första stycket LVU). Övervägandet ska beskriva barnets situation och utveckling under placeringstiden. Om det finns relevant information i Uppföljning av vård kan den bifogas till övervägandet för att undvika merarbete och överlappande dokumentation.

Övervägande innehåller en kort bakgrund för att ge en bild av anledningen till vården. Barnets nuvarande situation beskrivs med hjälp av triangelns sida Barnets utveckling och de fyra behovsområdena Hälsa, Utbildning, Känslor och beteende samt Sociala relationer. Om barnets inställning till vården inte beskrivs under Barnets nuvarande situation finns det möjlighet till den informationen under en egen rubrik. Övervägandet innehåller en kort beskrivning av vårdnadshavarens nuvarande situation och inställning till vården. Övervägandet ger också utrymme för en redogörelse från den som vårdar barnet.

I övervägandet bör handläggaren slutligen beskriva möjligheten till återförening med föräldrarna, vårdnadsöverflyttning alternativt fortsatt planering. I de fall barnet har bott i samma familjehem i mer än tre år bör överflyttning av vårdnaden övervägas.

Om den unge fyllt 18 år och är placerad enligt SoL kan Övervägande användas för att beskriva den unges utveckling i en rapport till nämnden. Dock måste övervägandet i så fall benämnas på annat sätt, eftersom det inte är fråga om ett formellt övervägande av vården i juridisk mening.

Om det i samband med övervägandet framkommer uppgifter om att vården kan avslutas behöver en ny utredning inledas för att kunna ta ställning till den frågan.

Omprovning

Dokumentationsstödet för *Omprovning* används vid omprovning av vård enligt § 3 LVU, de så kallade beteendefallen (13 § andra stycket LVU). Det kan också användas när vården av någon annan anledning ska omprövas, exempelvis om en vårdnadshavare eller den unge som fyllt 15 år begärt att vården ska upphöra. Omprovningen ska beskriva barnets situation och utveckling sedan beslut om vård eller senaste omprovningen av vården. Om det finns relevant information i *Uppföljning av vård* kan den bifogas till övervägandet för att undvika merarbete och överlappande dokumentation.

Dokumentationsstödet för Omprovning innehåller en kort bakgrund av anledningen till vården. Barnets nuvarande situation beskrivs med hjälp av triangelns sida Barnets utveckling och de fyra behovsområdena Hälsa, utbildning, känslor och beteende samt sociala relationer. Om barnets inställning till vården inte beskrivs under Barnets nuvarande situation finns det möjlighet till den informationen under en egen rubrik. Omprovningen innehåller också information om vårdnadshavarnas situation och inställning, följt av en beskrivning från de som vårdar barnet om hur vården fungerar.

Dokumentationen bör beskriva möjligheten att låta vården avslutas alternativt övergå till vård enligt socialtjänstlagen. I de fall barnet har bott i samma familjehem i mer än tre år bör överflyttning av vårdnaden övervägas.

Omprovningen resulterar i ett beslut om vårdens fortsättning. Rubrikerna från dokumentationsstödet Beslut kan infogas här.

Om ett ärende både ska övervägas och omprövas kan handläggaren antingen använda både dokumentationsstödet för Övervägande och för Omprovning eller enbart det senare. I de fall enbart Omprovning används kan det behöva förtydligas vilka uppgifter som rör barnets eller den unges beteende och vilka som rör miljöförhållanden.

Uppföljning av ett barns situation

I de fall oro för ett barn kvarstår efter att en utredning eller en placering avslutats kan socialtjänsten besluta om att barnets situation ska följas upp. Ett sådant beslut och skälen för det kan dokumenteras med hjälp av ovan nämnda BBIC Beslut. Det finns inget krav på att den uppföljning och kontakt som därefter sker ska dokumenteras i ett särskilt dokument. Men BBIC Uppföljning av ett barns situation kan utgöra ett stöd för att dokumentera vad som har gjorts. Det innehåller en struktur för att dokumentera vilka kontakter som har tagits, vilken bedömning som görs och det beslut som fattas när uppföljningen ska avslutas. Detta beslut kan föra handläggningen i flera

olika riktningar. Det kan exempelvis ha framkommit ny oro som gör att en ny utredning behöver inledas eller så kan familjen nu tacka ja till de insatser som tidigare föreslagits.

Uppföljning av ett barns situation ska inte förväxlas med den uppföljning som socialtjänsten gör av en beviljad insats eller placering.